

לא ידעתי אם ראוי לעשות כן וכו' אל סוד'ק. גם כ' שאל
ועניו במהדור' חמישאה ס' פ"ל ס"ו ד"ה הנה נש"ע וכו' תמה על
מה ששואל שמה ביום ל"ג בעומר. וכו' על מיתת הצדיקים
מחשבים ואין נעשה יו"ט בעת רבינו הגדול רשב"י זע"א ואם
הוא קראו הילולא דרשב"י היום לו ששמה הוא לו שכלל למנוחת
כל אוחזיו ויש בו משום דרכי אמוני ויש לדבר הרבה וכבר א' רו
כש שמהו לומר וכו' ובפרט בדבר שגאון וחושבים שמהם הם עושים
וישראל קדושים ורואים לזכות במנוח. ופשיטא שצ"מ הא"י ושאר
קדושים לא היו עושים רק לימוד על קברו ותחנונים ותפלות. ופשיטא
שמרן כב' וסיעתו לא היו מניחים לעשות כזאת ורק אח"כ נתפסם
המנהג ואח"כ חשבו למנהג קדוש ומישראלים שלא יעשו ח"ו ואין
ערב להם שאלם היו לוקחים אותו ממנו והיו מפרנסים עניי א"י
בזה יומא היום חיל' לרשב"י והנחה לו והנחה לעולם עכ"ל. והנה
על מה שפקפק על שמושים הילולא ביום פטירת רשב"י ואילו על
שאר צדיקים מחשבים כמ"ש מרן. כס' סק"ק אהה החזה מ"ש בזה
בג' מוסרח"ן ראשפורט בשו"ת מים חיים ס' כ"ב ד' י"ד סוף ע"ב
ועל שאר הפיקפוקים וזכרתי שצילדוסי ראיתי שג' חקרי לב (וכמדומה
לי שהוא במסדורא דהר"א) פקפק על מנהג זה. אך בכל זאת
לא מלאו לבו לבטל מנהג זה מפני כבודו של רשב"י זע"א ועשה
אין צידי ס' חק"ל לראות דב"ק :

ומצאתי בשו"ת שם אריה אל"ה תוך ס' י"ד שאחר שביא חו"ד
החת"ם הא"ל כתב חו"ל הנה האלון הא"ל רב גוברים
ומפורסם בלדקתו ותאודותו טוסף על גדולתו בבורה לכן הגיד
כאשר בלבנו ולא נשא פני גדולים ורבים הנוסבים כן אחרי שלא
מלא טעם למנהג זה אבל אנכי יעניתי ומלאתי טעם נכון למנהג זה
שמרבים בשמחה על קבר הצדיק רשב"י ביום ל"ג בעומר וזה הוא
הנה ידוע מ"ש בשבת ד' ל"ג שגא' מסמכות על רשב"י שיהיה ולכן
ברח וישב במערה י"ב שנים עד דמיא קיסר ובטלה הגורם עי"ש
ואחר שם האליל ואיחריהם לי ניסא חיל' ואיחוקן מילתא דכתיב ויבא
יעקב שלם עי"ש הרי שנעשה לו גם שניול מחבר מלכות כמ"ש רש"י
שם ליחוקן מילתא בדרך ששעה יעקב כשניול מיד עשו ולכן לומר
הנה שניול רשב"י מחבר רשע ולא נהרג בידי אדם קצבו יום מיתתו
ליום שמחה שמה מיתה בידי שמים ולא בידי אדם ולכן בחרו ביום
זה הוא יום המיתה שמה בדרך כל הארץ ולא נהרג בידי אדם.
ועשו יום זה יום משחה ושמה על הנה שנעשה לו שניול ס'
מחבר מלכות והארץ ימים ושנים אחר הגורם עד שמה בידי שמים.
וא"כ ארס חלונת החת"ם ארץ קובעים מועד שלא נעשה בו גם
וכו' דבאמת נקבע מועד זה על הנה שנעשה לרשב"י ובפרטות על
קבר אותו לדיק ששים ושמיים כי הרגו מלכות לא היו מניחים
לקבורה לכן מי שזוכה להיות על קברו ביום זה ודאי ראוי לשמח
לזכר הנה שנעשה לו וקברו מוכיח עליו שניול מחבר מלכות כי הרגו
מלכות לא יתנו לקבורה ועל קבר יודעים ומכירים בנשו ועיין
בש"ע ס' ר"ח ס"ו דעל גם רבו לר"ך לבדך וס' בסי"ז שכל גם של
אדם מאים כיוצא בן לרואים וחבריו מנך זע"ש במג"א דיע דעוה
דבשי' תרדווישו לכן שפיר אנו מודים ומסללים להשי"א על גם של
רשב"י ז"ל בלאו יום שקצבו הוא ל"ג בעומר כי הוא רבן ומאורן
של ישראל ובפרט לפמ"ש לעיל בשם רש"י ביצמות ד' קכ"ב ע"א
מתקנות הגאונים דאחיו יום שמה אדם גדול מהאספים חכמים
מכל סביבו ומצויים ישיבה על קברו לכן ביום זה שהוא זמן קהלה
לכל על קברו בכפר מירון קצבו ביום שמחה לזכר הנה שנעשה
לרשב"י וס' גם ששים ושמיים וס' יתנו לרקות ס' אשר עשה גם
להנחה הקדוש הזה ויילכו מחבר רשע ובחרו לה יום המיתה לזכרון
הנה שמה מיתה עלמו ולא בידי אדם. זה כלל אמת ובורר ליישב
המנהג הקדוש והקדוש הזה ומחייב מנהג זה מקדושים גאונים
קדמוני' והא"י ז"ל הלך לשם ביום ל"ג לגלגל בכו (כי מנהג א"י בשמחנות)
במים פעם ראשון ומיחו פאה ראשע עושים משחה ושמה גדולה)
וכוא מילתא בעעמא לכבוד החנה הקדוש זע"א ומחייב ממים
בג' תחוד חת"ם על מנהג זה עכ"ל ס' גם אריה חת"ה ד"ק כי
נעמו

שכח לחמוה על לוי יעקב אע"פ ושאחרי ממלכים וכו' דחך כוח
ליוסף לסוליו לקבורה במקום אחר וכו' ק"ל דמה מזה קנה
מקומו וגם ארץ אפשר לסוליו לארץ ישראל הא פה בסופ"ק דכלים
וכו' עי"ש ואנכי לא ידעתי מאי קושיא וכדברים חמוכים לפי קו"ט.
ומה שיש לחמוה על לוי יעקב אע"פ הוא לפי שברם מ"ד בירוש'
דמי שלא מה בל"י אס יעקב בל"י עליו כהנא חומר והבולו
והח"ו וכו' וכבר הקשו ק המפרשים ותירו דזכו דוקא למי שהיה
יכול לעלות בחייו משא"כ יעקב ויוסף שלא היה בידם לעלות
בחייהם שלא בספרות :

ומ"ש הרמ"א בסי' שס"ג דטובים להם מעשר א"י בקבר ויש סמך
ממד"ר תחומא פ' ויחי וכו' בד"מ ע"כ עיינתי שם ס' ג'
מעשה ברבי רבי אליעזר וכו' ראו ארון שבא מח"ל לנקבר בל"י
ח"ל רבי מה שטען זה וכו' ח"י קורא ונחלתי שמחה לתועבה
בחייהם לא עליהם והבולו ותעמאלי הארץ במיתתהם ח"ל ר"א כיון
שנקבר בל"י הקב"ה מכפר לו שנאמר וכפר אדמתו ע"כ ולא ידעתי
מה סמך מזה למי שלא נקבר בל"י רלא מיירי אלא בנקבר בל"י.
וכא"ל להביא מ"ס הכנמ"י סוף פ"ס מהלכות מלכים שמביא ירושלמי
דפרק הושא דמכיים דאמר ר"א כיון שמגיעים לארץ נטלים גוש
עפר ומניחים על ארונם דכתיב וכפר וכו' ומכאן סמך למה שנהגו
להניח עפר מא"י על המחים אע"פ דהיה ירוש' איירי בל"י עכ"ל.
ובירושלמי פ"ט דכלאים הלכה ד' איתמר נמי דל"ל ר"א דטעלים
גוש עפר וכו' עי"ש והרב נחמד למראה שם בד' ק"י ע"ד כתב
דסקיה הרב אברהם חיים דוד מירוש' הא"ל עמ"ש מרן חיד"א בסי'
יוסף אומן ס' ס' במאי דעעמא עשים למה שוממים עפר א"י
בקבר וכו' ואח"א לראות ד"ק ולהבין מאי מקשו עליה מהירוש'
סו"ר בשרי ל"ב ד' ז"ך ע"א חמה רב המניה נר"ו על מרן חיד"א
שכתב טעם זה מסביר דנפשי. ולא הביא מהירושלמי הא"ל וכתב
שאחר זמ"ל ראה שערב נחמד למראה הביא מקשים על מרן חיד"א
מהירושלמי הא"ל שמראה שמה שמועיל לכפרה היינו בל"י ישראל
וכיים ולפי מה שכתבתי ליכא חיובתא עכ"ל אכן מודע מאי קאמר
מרן חיד"א בזה אלא דמה שהבין כוונה המקשים על דבריו לענ"ד
אינו מוכרח ואין אומר אחרי שערב נחמ"ל לא פירש מאי דק"ל
להרב רח"א הא"ל רק כתב דמירוש' חס הקשה וכו' (כמו שיראה
ברואה בדבריו) טול לומר דזכו קושיא שלא נחשע מהירוש' כמו
הסק' הרב המניה נר"ו (דמה שפירש שקושיא היא דמירוש' נראה
דדוקא בל"י מועיל לכפרה כמו ז' נחשב בעיני שיהיה מקשה קן
שאף שרבי בר קריא היה סובר קן כבר השיבו ר"א כיון שמגיעים
לא"י נטלים גוש עפר וכו' ומשמע דנחשפים בזה וע"מ דמכתי נחיתה
העפר לכפר על שמה בחו"ל אף שהיה בידם לעלות בחייהם כמ"ש
הרב פני משה שם ואף דמירוש' מיירי דעכ"פ נקבר בל"י כבר כתב
בסגמ"י דמ"מ יש סמך גם למי שנקבר בחו"ל) :

ו מה שחושבים בעיסק"ו לפה להרבות בשמחה בליל יום ל"ג
בעומר כתב הרב פ"ח ביו"ד ס' רנ"א סק"ג בשם הג' חת"ם
י"ד ס' רנ"ג שאין דעמו טוהה בזה. ועיינתי בדב"ק וראיתי שכתב
בזה הלשון אמנם ידעתי ששכשו אכשור דרי וממרחק יבולו ידרשו
אם ס' ביום ל"ג בעומר צהילולא רשב"י ז"ל ואם כי כל כוונתם לש"ש
ושכרם רב בלי ספק ע"ד ודילוגו ודילוקו עלי אהבה. כמ"ש חס'
ר"פ אין מעמידין אבל מטעם זה בעלנו הייתי אף מן הפרושים כבן
דרותאי שלא אלמך להיות יושב שם ומשנה מנהגם בפניהם ושלא
אראה להתחבר עמם בזה כי כבר כמה כירכורים כרכר בפר"א ח"א
ס' תנ"ז בקונטרס מנהגי איסור אורח י"ד על המקומות שעושים
יו"ט ביום שנעשה להם גם מהא דאמריק בפ"ק דר"ה קמיתא בעיל
אחריתא מוספין בתמים (ובמקומו ערתי הרבה לקיים מנהג עיר
מודתי השושים פורים ביום כ' אדר א' ומנהג מלכים ביום כ"ג
אדר שלפ"ד דאמרי הוא מחא ק"ו משעבוד לחירות אמריק שירס
מיתה לחיים לא כלל אבל לקטע מועד שלא נעשה בו גם ולא
בזכ"י בש"ס ופוסקים בשום מקום ורמז ורמיה רק מניעת הספד
והענין מנהגא ופעמא לא ידענא וכו') מ"מ לעשותו יום שמחה
והרננה ובמקום ידוע דוקא שיהיה כל תלפיות שכלל פונים לשם

נעשו מסוקים מדגש חמיון נמסיה כי נפק דק ואשכח טעם לשבח
דבר זה :

והנה מהלולת רש"י ז"ל ידעתי מילדותי שהוא מנהג קדוש
אך מקורו נודע לי שחדשו סופרים רבני גאונים דורנו וי"ל
לפנות קן ביום י"ד אייר על הקבר ר"מ בעל הסם ז"ע משין דוגמא
לסילולת רש"י ז"ע . והנה טעם הסם אריה ה"ל לא יכון למס
שנהחדש לפנות קן ע"ק רמבע"ן . וגם אינו מחייב תמיכות
הש"מ על מה שזרפין בגדים ויש משום דרכי האמורי וכל תשחית
וכ' על פן שלחתי כל הכתוב למעלה לרבין קרטי גאון דורנו
שביסק"ו מבחיר ובקשתי מהם שידעווי מה ראו על כסם לחדש
דבר מעשה . ועל הראשונים מלמדים ומשקפים רבני אשכנז חת"ס
הש"מ ה"ל ובאו להסיר ומה יענו על פקפוקי הגאונים ה"ל ותנוח
דעתי . וזה אשר הצינו מאתה בענין זה :

ראינו כל הכתוב למי"ד וכו' והנה הש"מ עד דלא ידע אמתות
הדברים הפריז על המדה וכחז שלא יאמרו לקול מורים
וכו' שארי ליה מאריה שכתב קן ועם מלאים חכמי ומכסיגי העדה
בכל שנה וחלילה לומר שכולם שגו בדואה . אלא הוא הדבר כי ישראל
קדושים באים מקאי ארץ ויש רחוקים לעלות וליראות בחג המזות
ובחג הסוכות כדי להשתתף על קברי הצדיקים וקורין זה זיאלא .
ובאים גם על קבר רש"י ורמב"ם ז"ל ורואים לשמות על מקום
קבורתם . והנה במקום מלכא רמב"ם ייסדו שם בע"ה בהכ"ל ובה"מ
ולומדים שם בקבע בשם כל ישראל המחזיקים בידי לומדי האורה .
ומזה ה' סיבה זאת חובת הבית המקודש בהכ"ל ובה"מ ה"ל היא
סיבה ביום פסח קמן ויהי אחיפה גדולה דקרו והגו בחורחו של
רמב"ם ואחריו קן היה ששון ושמחה עד להפליא וענו כולם ואמרו
כן נעשה ביום זה בכל שנה וכן חכה לחיות בנועם ה' בנין בהמ"ק
בב"א . ונקבע יום זה להרבות בשמחה ומדליקים המזורה ובראשה
מלא הספל מלא שמן וית וקרועי בגדים מהם מפקיעים ובהם מדליקין
כמראה הספרים וכל איש אשר רצו לבו ובקברו ישים אור בו מוסיף
והוכן באור פני מלך וטובל בשמן חלוק לבן שאין לו אימרה . וכן
יש מביאים ארזה בגדי רקמה אשר לא ילליחו למלאכתן ושריפתן
היא תקנתן מעללם איש לבו לתוך הספל להעלות אורה . וכל
העומדים שם מברכים אותו ואיר אורו נהר נהר . אף הוא
היה מחסין כנגד המברכים ומדר מהנה ידו לקופה של דקס
ותופשי האורה . וכל הידיר וידיד ביד הממונים עבד מסירה . גם
כל דקס הנמלא בספל ה"ל הוא נמכר ונמסר לממון העומדים
בעזרה . לחלק יאל להחיות לב דכאים לעילוי נשמת רמב"ם הוא
זוה הוא הדבר . ואם יראה להעלות על המוקד בגד יקר הממונים
מודיעים לו כי לא כוון לשורפו במדורה . ומקדישו ומוכרים אותו
ומדליקים ממנו לעניים לכבוד הצדיק כגון נהורא קן אלה קאת
ההלקט משופה וממקד אשר עושים בהלולת רש"י ורמב"ם ז"ל
ולא פתח בה אימורא . באורים כדו ה' לכבוד הצדיקים רב נהורא .
ושמחים בה דוגמת שמחה בית השואבה בבית הכהנים . שיעלה
על הדעת לומר שהיו עוצרים ח"ו על כל תשחית בריבוי השמן שהיו
נוחים להרבות אור . דבר זה מעולם אדם לא אמר . אלא כל
מה שהאדם עושה להנאת גופו או ממנו או הנהגת רצונו אין בו
משום ב"מ כמו שביאר הגאון חק"ל במ"ב ביו"ד סי' י"א והנה שם
בס"ף פסק בזה ששמן דלפת מדליקים דברים יקרים בהלולת
רש"י וכחז שלא מלא בזה שום סיבה ואיכא משום ב"מ מדרבנן
וכו' ולא אלא שראשונים נהגו כן והמנהג נשתרצב מחדש דאפי'
בשמחה בית השואבה לא היו מדליקים כ"א מבלאי מכניס כהנים
ומהמיינים וכו' עיי"ש סנה ראינו יס לרחות דמאי דמאי תנא
מבלי וכו' לפי מ"ש הרמב"ם בסופ"ה מהל' מעילה בגדי כהונה
שכלו מועילין כהן כשאר קדשים . וחדשים אין מועילין בהם להכי
נקם מבלאי לאשמהי' גם שמועילים בהם כשאר קדשים עכ"ל לשמחה
בה"מ וכבוד לצור לזרך קרבן חשיבו ויתן ליכנות מסן (פיין במשל"מ
סם ובחידושי' לחד מן קאמייא בד' ד"ן ה"ד ה' מן חיד"א ב"מ
מראות העין בליקושים) ולא אחא לחוקי חדשים דלא . דכיון
דאיכא הנהגה עמו ורצונו בהלקטן ליכא ב"מ . ומ"ש בחק"ל שאינו

מאמין שראשונים נהגו כן . הנה אמת שגם האחרונים לא נהגו
כן והמניד לו טעם בדמיונו . ואולי ראה המניד ביד ארזה אדם
בגד יקר ואומר שמועילין לשורפו במדורה אך לא ראה שהממונים
ע"ז עכבו בידו מלשורפו . או שאף אם באמת שרפו אולי לא שמע
בהם לדברי הממונים . או ששרפו בלתי ידיעתם ולמיעוטא כי הלי
דלא עבדי כמורה לא חייסין :

ומי הש"מ דבדלי' בזמן מרן ה"ל לא היו מביאים לעשות
כן . ושגם בימי האר"י לא היו עושים על קברו כי אם ליסד
לחפלות . כ"א הוא סיפך המקובל אשר שמענו ונדעם שפרי הא"י
וגדולי דורו היו עולין למירון מקום קבורת רש"י וששים ושנחים
ביומא דהלולא דיליה וכו"כ בס' קמח סולת ד' קכ"ב ע"ג בשם ס'
א"ן בהנהגות האר"י וכו"כ בס' זכר דוד פל"ח ר"ל ובבא יוס' ל"ג
בעומר או סמך רע"ק אוח ה' תלמידיו הגדולים ואלו נחמיו
בעולם והרבינו מרדכי ברביה וכו' ושם הביא מה שנהגו ליתך בל"ג
בעומר ע"ק רש"י ור"א במו ואוכלים ושותים ושמיים וכו' וז"ל ואני
רציתי למורי ז"ל פעם אחת ביום ל"ג בעומר הלך עם כל בני ביא
וישג שט ג' ימים הראשונים של הסוכה הסיח וסד' שאנ"ש העיד
לי שכולין את בנו הקטן שם עם כל ב"ב וגילחו את ראשו ועשה
שם יום שמחה ושמחה . גם העיד אר"א הלוי כי בשנה ה"א הלך
גם הוא ויהי נהג לומר בכל יום נחם וכו' וגם בציורי שם אמר
נחם ואחר שסיים אמר מורי ז"ל כי ראש את רש"י עומד על קברו
ואמר לו אמור לאיש הזה אברהם למס אומר נחם ביום שמחתנו
ולכן הוא יסיה בנחמה בקרוב . ולא יאל חדש ימים ומה לו בן אחד
וקבל עניו תאחומין (זה אבא בס' נגיד ומאוס ובע"ה האר"י . והמג"ל
דח"י ובאש"ס רמזא) וכו"כ בס' משנת חסידים אין להחלבל ביום זה
אלא מאוס לשמות בו בשמחה רש"י ואם דר בא"י ילך וכו' ושם
ישמח שמחה גדולה עכ"ל ח"ס ה' חיד"א במורה בארבע יום ל"ג
ירבה בשמחה וכו' ומדע שרצונו הוא שישמחו ביום זה . הרי גם
בימי האר"י ואחר קדושים היו הולכים ע"ק ומבכים בשמחה ושמחה
לכבוד רש"י ז"ל . וגם הרמ"ל כתב ומבכים קאת וכו' ה' ה' פ"ח
חימה שפסקיו נהגו להרבות בשמחה וכו' וכו"כ ה' יעב"ן מנהג פשוט
שעושים יום זה יום טוב מדבריהם ומבכים בו שמחה עיי"ש הרי
שהלולא דרש"י היא לו ולכל ישראל ולא כמ"ס הש"מ ה"ל דלוחט
עז לאנחות וכו' ומה שה' דבמיתת הצדיק אדרבה יש להשתנות
ולהחלבל ביום זה שאני דאין להחלבל ולהשתנות בו כי זהו רצון
צדיק רש"י ז"ל שמחה יעמוד ליהודים וכו' יגון ואנחה וכו' דלא
מדרעא מילתא שמח ביום ל"ג ועין רואה לה' חיד"א בס' מראות
פיין בליקושים סי' ה"ג ח"ל מ"ס בברכ"י דיש מי שז' דפטריר רש"י
ז"ל בל"ג לומר כ"כ בפרי עץ חיים אך נודע בבטוחות כחבי
האר"י היה עירבוב וטעם ספר והטעם האמיתי הוא נוסחת ח'
שירים שסדר הרב מוסרש"ו בן רבינו מוסרש"ו ז"ל ובשער הכוונות
האר"י בסוד ימי העומר וטעם שמהו כ"ד אלה ואח"כ למדו ה' אלל
רע"ק ר"ס ור"מ וכו' והיינו שמחה רש"י וכו' ויש שרש בשמחה זו
שעושים בה והוא האריך בזה ולא בא בפיו לומר שהוא פטירת
רש"י ואפשר כמ"ס איי בעוב עין דביוס ל"ג החמיל ללמוד רע"ק
לרש"י וחבריו עכ"ל הרי דאין לנו הכרח דביוס ל"ג נפטר רש"י
ואין נעשה חגיגה ביום זה כחמיתא הש"מ :

ועי האמור יחא מאי דעבוד סילולא ביום ל"ג בעומר לכבוד
הרש"י שנסמך ביום זה ושמחה האורה ס' שכתבו ספרי
מורה על ידו והוא היה רבן ומאזן של ישראל שהאיר להם במאור
תורתו והשמחה היא על שנסמך ביום ההוא וכו"כ הפ"ח וז"ל ומי
י"ל בשמחה זו למס וכו' ואפשר שהשמחה על אונס תלמידים
שהוסיף אח"כ רע"ק שלא ממו כאלה עכ"ל וגם סילולת רמב"ם לפי
האמור ששמחה יום ל"ג הוא משום הסמיכה . כן ראו ליום יום
סילולא לרמב"ן שנסמך לו והוא היה אור המאיר לעולם ומאיר
עיני חכמים בהלכה . וע"כ נקבע לכבודו יום פסח שני שהוא יו"ט
מדבריהם וכו' אלו מו"ד הגאונים רבני הספרדים בעיקר עבדו
הלא המס הרב מוסר"ר אברהם כלפון והרב מוסר"ר שמשון עבדו
והרב מוסר"ר יוסף דוד אבולפיה . והרב מוסר"ר שלמה מאמא
והרב

והיה מוסר דוד ויחזקו יצו אשר על החסות בנפשו כלל
והאריכו בדברי קדשם בפרשלותם לחכמה ודמיון נמרלים כלל הוא
כמוס עמדי . אחר זמן נדפס מאמר אחד באריות
בענין זה לערער במנהג זה ומה יעשו רבני דורינו
שנאצי ובחל על זה לא אדם כמה ימים ידברו :

ועתה בקנה תרמזו רחמי צמ"ע סיוולא בעיה"ק ירושלים, ל"כ"י
בגליון ו' במאמר שבסוף ספרות בגליל שמעשר אחד
מסופרים על המנהג הזה וזה בגליון ח' במאמר ע"ד הלול
נרש"י כ' כי אחד המיוחד הציב ע"ד המעשר באריות וסבאו
שם המלים דבריו לאשר ולקום המנהג הזה ע"ש . ומאמתי בהגליון
חמ"ס עלמו במחל"ס ח' קס"ג (כ"ד"ס חמ"ס) בהסכמו עם הרב פרי
חדש האוסר לקבוע יו"ט ביום שנעשה גם ליחיד או לרבים דמאמר
דבטלה מגילת שמעיה אחריני לא מוסיפין וכו' ולדעתו מותר וכשר
הדבר מב"ע וז"ל וז"ל בעומר יוכיח שנחמדם ע"י תלמידי רבינו
עקיבא וסיס אחד שהרבן וכו' דלא כהפ"ח וכו' ע"ש דמהבאר
דמות חכמתו טוחה במנהג זה אלא דמסובב שבחלק יו"ד היא אחרונה
כמבאר מהפער שבמחל"ס בחי"ד ח' רל"ד שרמז אליה בריש ח' רל"ג
ע"ש :

ו מה שטענים ברוב ספרות ישראל שגורדים נדרים ונדבות
למילי נשמת ר"מ בעל הכס כנון מי שיש לו חולה או איזה
לדע ומקח' או שיש לו סחור' בים או ביש' וטור סך מה לע"ן רמב"ם
שחשבו יגן להגלל מלחמה וכו' דדוק ומנוסה כאשר שמענו ונדעם
מפי סופרים וספרים נסים ונפלאות אשר נעשים למי כנודר דבר
בעת לרש לשמו כידוע . הנה נחלקו בהם פרי אריותא בקיום נדר
הגל' אם יולא י"ח אם יתן איש מה שגדר לפ"ה ועניים שבמקום
מושבו . או אם לרין לעיובא לקיים מלוא טילוח את סרומה
הכסף לעיסק'ו סבריה לכוללם העיר שיניע לקופת' רמב"ם ד' דבר
החסיד מוסרין בס' אמר לעיבב בסוף קונטרס שפס אמר ד' קב"ד
ע"ג ס"ל דליט יולא י"ח קיום נדרו אלא אם ישלח המעשה לשם
וממנו חל מהפרינסים רבין וסלמידיהון כעוסקים בצורה על קבר
רמב"ם וקנים שמן למאור להעלות נר חמיד על קברו ויש בהם
ג"כ יסוד ארץ ישראל והחזקת ידי לומדי סחורה וכו' ומי שאינו
שולח לשם אינו יולא י"ח וכו' בסוג נדר וליט מקיים וביאר שם
דאף אם ישרם הנדר בשם נדר שגדר לחלק לעניי פירו או עיר
אחרת אינו שולח לרין אלא ח"כ ישלחם אל מקום סק' עבריה
מוצב"ל וכל המעשה ידו על החממה :

אך מן הסב"ף בס' לב חיים ח"ב ח' ק"ס האריך בה דעתו
ומסקנה דודא סודר ססס זה בו אגפי קודש יושבים
בע"מ ואין יסולים לשמחה כלל . וכן הוא מנהג קבוע בכל ערי
ישראל שקובעים קופות לשם רמב"ם ע"ל וסס שולחים את כל
המחזק לעי"ק עבר"ל חסות גדול הוא להחזיק ביד יושבים שם
וסב"ד על עצמו שכלבד שהוא סיס שולח בכל שנה סך מה מביאו
וממנו לפי גודל המלוא . אף גם סיס גדול המעשה לזכות את
הרבים לקבץ על ידו חמיד ולשלוח לשם . אך אם כנודר גילה
דעתו בשמחה נדרו לבעל בשפתיים כי הוא טורד קך וכן לע"ן
רמב"ם לחלקם לעניי פירו יכול לעשות כמו שפירש בשמחה נדרו
אך הסגן לסעוד ויסר לנדור על מנת לשלוח למצב"ל מקום מנחה
ע"ל ויש בהם קיום כמה מלוא כיע"ב (ואגב ארדיע שכ' שם
דבפנימדיס איזה דבר לע"ן ר"מ בע"ל יאמר כ' פעמים אלא דמאמר
עניי אלא דמאמר עניי ולא ג' פעמים ואלא יאמר ד' מאמר אלא
דמא' (ו) ועמ"ס בחמ"ס כוצא לקמן אום ח' נר' דס"ל דמהבאר
ולא פ' לשלוח לעניי ח"י יכול לחלק לעניי פירו לע"ן ר"מ בע"ל
ויש ללד דבר :

ומעשה סיס בעיר סו שהמנהג הוא שבעריו"כ שבאים כעפע
כל בני העיר לחלל ביס"ל לפרוע פרשות מה שנתחייבו
כל השנה מדרים ונדבות והבאים יושבים שם לקבץ על הבגד"מ
הגל' הנה מנתי גבאי אחד וליימי לו שישב שם ולפניו כ' קופות
אחת כחוב בה לשם קופת רש"י ואחת כחוב בה לשם רמב"ם ודעתי
סיס שכל המחזק מהבאים שם פרוטה ופרוטה אשלה ללפח ועבריה

והנה נחלקו מה שנתקבץ מה שנתקבץ וסי יסו ללל ערב וסניע וכן
המנהג לקחו גבאי הקהל אח' כ' קופות הגל' מיד הגבאי הכל
ועירבו מה שחבוק עם מעות השייכות להקל ולל טדע את אשר
באו אל קרבנה המעט הוא אס רב ובמולאי יו"כ כעמדע לו זר
מעשה הגל' שלחו איזה דבר באומד דעתם ורחמי שלל סיס כדלי
לעורר מדנים על זה וחדווי שרמיס בסמים שיש תקום ע"ז
מדיט מן כ"י וריט מוכר"ס אלסך ע"ל שלל לשמח מה
שמחזקן לעניי ח"י לשום דבר וכעת חפשי וולא מלחמי מי שחזיר
תקנה הרבנים הגל' רק כל לדי עלה אחת מודפסם גרמ עירין
מסגלון דק"ק בארדיטסוב ובד"ן כחוב צנוס ליסוי ידוע לכל אח"י
המחזקים בעס מעות ח"י ורמב"ם די כלל אחר ואחר מהודע
לכון שיש תקום וגרות מנאוי קשיאלי ומדינו כ"י וזל"ס ומגדולי
ח"י ל"ע שלל לשמח ממעות הגל' לשום דקק בשולס ואפי' להדליק
שמן חס בבית"ל חלילה חולין הוא לשם . ואל יסעו בדברי שקר לשמח
מעמות הגל' אפי' פרוטה אחת ח"י כי הגלון משופטובקט והגלון
מנעסב"ל ל"ע הסכמו ג"כ . על הגל' וגם איני מסכים על הגל'
שחלילה לשמח ממעות הגל' לשום דקק אלא הכל יומסר ליד הגבאי
הממונה על מעות ח"י ורמב"ם בלי שום גרשין פרוטה אחת וכו'
ומהס ב"ס סק' לי יאחק בהגלון מוכר"ס ז"ל חופ"ק ברדיטסוב .
וסיס המול ועוד יס ח"י אחרות מורלות ע"ז מהרבה גלויים ונדיקים
ואך לאשר יקלל המלע לא הדפסו : אס כולם ע"כ דברי הפסקה הגל' :

ודנה כודעתי שידלל הגל' לרביי עיסק'ו לפח ועבריה מוכ"כ
ורמתי להס דברי שר"מ לב חיים הגל' וסו"ה חמ"ס בחלק
כשני ח' ז"ך ובקשתי שיודיעני סיכא כתיבי בסכמות וסקמות מן
כ"י וריט מוכרמ"ל כי רמזי לכיום חמ"מ הרוחא את הטול
להרלות לבני העיר דברים שכתב כי חולי יקרה בה עוד הפעם ולא
יוסיפ לעשות שלל כמספס ח"ו . ואחר זמן קבלתי תשובה רבין
קדישי הגל' ולחתיק פס תו"ד בגלויים רבני עיסק'ו לפח אחת יל"ו
וחס שאלה וכו' משובס קי"ל ביר"ד ס' רנ"ס דאומד סלע ו לנדקס
מבבא ליד גבאי אסור לשמחה ויסולים לשמחה ללוד מלוא אחרת
וכ' בפרישה שם דמ"ס כ"י רנ"ו מנחם עניים לעניים וכו' דלין
רש"מ לשמח חילוי ללוד עניים (אחרים) כמ"ס שם מרין כש"ע
דמבואר דמשגבו אסור לשמח ח"י ללוד מלוא ססס שלי דגבו
לשמח לכן אין יסולים לשמח ח"י לעניים אחרים . והסיח דס'
רנ"ס לא גבו לשמח כי אס אמר אחד סלע ו לנדקס לכן יסולים
לשמח למלוא אחרת ועיין בדברי הרמ"ל ס' רנ"ו ס"ד וכן אס פ'
ואמר ינחמו לעניי פיר ס' וכו' ופי' ש"ך שם כיון שאלמר לעניי פ'
מיד זכס בה כאלו כל הממון לידו . וליכ כ"י כסס שסו' ח"י
דלס פ' הכותן לעניי זס אסור לשמחה לשולס . וסיט ודלי ח"י
למלוא אחרת אסור לשמח שכתב זכס פ"י משבא ליד הגבאי ואלס
סיס למלוא אחרת גזל הוא בידו כמ"ס . כ"י כסס כרש"ל . וליכ
בנדר"ד דסבבא שמחמה לגבות ללוד קופ . רש"י קרל כח"מ (סיט)
מס שכתב בקופס שבירו כח"ל קופס כרש"י חילי שהמפדים
כחו לזכות עניי עיסק'ו לפח מהסופופים כלל כרש"י וכבר זכס
עניי לפח ואין יסולים לשמח לעניי פירס וגזל הוא בידס כמ"ס
כרש"ל . ומ"ס כ"י ס' רנ"ל דעניי פירך קודמין לעניי ח"י ס"ד
קודס שכל ליד גבאי יכול לשמח לעניי פירו אך כשבא ליד הגבאי לזכות
עניי לפח כבר זכס פ"י הגבאי דהוא יד עניים כמ"ס כס"ס ח"י
דליכא עניים אן יד עניי אן . ואין לומר דדוקא כשעניים מיט
אס הגבאי הוא דמשוב שלוח וידו כידס חלל לא כשעניים לא
מיטבו ואינס יודעים אומד דכוס אפסר דלא חשיב כבא לידס
ויסולים לשמח למלוא אחרת דסא סיס דמנחם עניים לעניים הוא
בגבו שלל מדעת העניים כמו שרמלס ממ"ס מרין סולרס לגבות
ללוד קמים בגבו לשמח וכו' דמשמע דגבו שלל מדעת העניים
ועל"ן אין יסולים לשמח . ומס גם כיון שרר העיר הוא שמח
גבאי ללוד קופת כרש"י כרי הוא כאלו מיטבו העניים דל
שמיטבו ב"ד כמיטבו העניים דמי וכמ"ס ססס' כניסין . כל שכן
בנדר"ד שרר העיר כבר מיטבו חפמי ורביי לפח לגבאי ונחמ רשות
בידו למנחם אחרים על ידו . וליכ סרס מוסרימ"ס כ"י ס"ג דלל
כעין

ו מה שטענים ברוב ספרות ישראל שגורדים נדרים ונדבות
למילי נשמת ר"מ בעל הכס כנון מי שיש לו חולה או איזה
לדע ומקח' או שיש לו סחור' בים או ביש' וטור סך מה לע"ן רמב"ם
שחשבו יגן להגלל מלחמה וכו' דדוק ומנוסה כאשר שמענו ונדעם
מפי סופרים וספרים נסים ונפלאות אשר נעשים למי כנודר דבר
בעת לרש לשמו כידוע . הנה נחלקו בהם פרי אריותא בקיום נדר
הגל' אם יולא י"ח אם יתן איש מה שגדר לפ"ה ועניים שבמקום
מושבו . או אם לרין לעיובא לקיים מלוא טילוח את סרומה
הכסף לעיסק'ו סבריה לכוללם העיר שיניע לקופת' רמב"ם ד' דבר
החסיד מוסרין בס' אמר לעיבב בסוף קונטרס שפס אמר ד' קב"ד
ע"ג ס"ל דליט יולא י"ח קיום נדרו אלא אם ישלח המעשה לשם
וממנו חל מהפרינסים רבין וסלמידיהון כעוסקים בצורה על קבר
רמב"ם וקנים שמן למאור להעלות נר חמיד על קברו ויש בהם
ג"כ יסוד ארץ ישראל והחזקת ידי לומדי סחורה וכו' ומי שאינו
שולח לשם אינו יולא י"ח וכו' בסוג נדר וליט מקיים וביאר שם
דאף אם ישרם הנדר בשם נדר שגדר לחלק לעניי פירו או עיר
אחרת אינו שולח לרין אלא ח"כ ישלחם אל מקום סק' עבריה
מוצב"ל וכל המעשה ידו על החממה :

אך מן הסב"ף בס' לב חיים ח"ב ח' ק"ס האריך בה דעתו
ומסקנה דודא סודר ססס זה בו אגפי קודש יושבים
בע"מ ואין יסולים לשמחה כלל . וכן הוא מנהג קבוע בכל ערי
ישראל שקובעים קופות לשם רמב"ם ע"ל וסס שולחים את כל
המחזק לעי"ק עבר"ל חסות גדול הוא להחזיק ביד יושבים שם
וסב"ד על עצמו שכלבד שהוא סיס שולח בכל שנה סך מה מביאו
וממנו לפי גודל המלוא . אף גם סיס גדול המעשה לזכות את
הרבים לקבץ על ידו חמיד ולשלוח לשם . אך אם כנודר גילה
דעתו בשמחה נדרו לבעל בשפתיים כי הוא טורד קך וכן לע"ן
רמב"ם לחלקם לעניי פירו יכול לעשות כמו שפירש בשמחה נדרו
אך הסגן לסעוד ויסר לנדור על מנת לשלוח למצב"ל מקום מנחה
ע"ל ויש בהם קיום כמה מלוא כיע"ב (ואגב ארדיע שכ' שם
דבפנימדיס איזה דבר לע"ן ר"מ בע"ל יאמר כ' פעמים אלא דמאמר
עניי אלא דמאמר עניי ולא ג' פעמים ואלא יאמר ד' מאמר אלא
דמא' (ו) ועמ"ס בחמ"ס כוצא לקמן אום ח' נר' דס"ל דמהבאר
ולא פ' לשלוח לעניי ח"י יכול לחלק לעניי פירו לע"ן ר"מ בע"ל
ויש ללד דבר :

ומעשה סיס בעיר סו שהמנהג הוא שבעריו"כ שבאים כעפע
כל בני העיר לחלל ביס"ל לפרוע פרשות מה שנתחייבו
כל השנה מדרים ונדבות והבאים יושבים שם לקבץ על הבגד"מ
הגל' הנה מנתי גבאי אחד וליימי לו שישב שם ולפניו כ' קופות
אחת כחוב בה לשם קופת רש"י ואחת כחוב בה לשם רמב"ם ודעתי
סיס שכל המחזק מהבאים שם פרוטה ופרוטה אשלה ללפח ועבריה